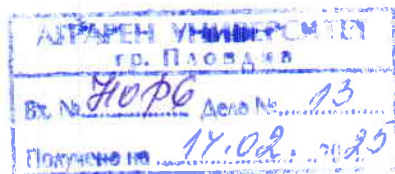

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СТАРА ЗАГОРА

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование *3. Социални, стопански и правни науки*; професионално направление *3.8. Икономика*; научната специалност *Икономика и управление (селско стопанство)*

Автор на дисертационния труд: Йорданка Йорданова Мицева
редовен докторант към катедра „ИКОНОМИКА”
при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: ОЦЕНКА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО: СИСТЕМНИ ОТНОШЕНИЯ И
КОНТЕКСТУАЛНИ ВЛИЯНИЯ ВЪРХУ ЕФЕКТИВНОСТТА НА
РАЗХОДИТЕ

Рецензент: проф.д-р Надка Стефанова Костадинова

Тракийски университет, Стара Загора, област на висше образование
3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление
3.8. Икономика; научната специалност *Икономика и управление*
(селско стопанство, управленско счетоводство)

определена за член на научното жури със заповед № РД-16-1429/
20.12.2024 год. от Ректора на Аграрен университет, гр. Пловдив.

1. Кратко представяне на кандидата.

Докторантката **Йорданка Йорданова Мицева** е завършила ОКС „Бакалавър“ по специалност „Маркетинг“ през 2003 г. в ПУ „Паисий Хилендарски“. Завършила е ОКС „Магистър“, специалност „Финансов мениджмънт“ през 2008 г. в същия университет. От 2003 – 2007 г. е младши счетоводител в сектор Туризъм. От март 2008 г. до февруари 2020 е земеделски производител. От февруари 2020 година е зачислена в редовна доктурантура в катедра „Икономика“, АУ Пловдив, Факултет по икономика, (отчислена с право на защита със Заповед № РД – 26-28/12.03.2024 г.). Владее английски език на професионално ниво. Има отлични компютърни умения. Участва в разработване на проекти.

2. Актуалност на проблема.

Актуалността на дисертационния труд се определя от значителната роля на инвестициите в основни средства върху производителността и ефективността на селскостопанското производство. Ефектът от тези инвестиции се влияе от множество фактори – социалноикономически, климатични, екологични и др., като тези фактори варират между регионите и секторите, и създават сложни и динамични зависимости. Тези различия пораждат необходимост от прилагане на комплексни системни подходи за оценка на инвестиционните въздействия. В резултат на това възниква необходимост от задълбочено научно изследване и разработване на методологии за оценка и стратегии за управление на инвестициите в селското стопанство.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на изследването е ясно и точно формулирана. Задачите на изследването, предметът и обектът са в логическа връзка с поставената цел. В съответствие с поставената цел и задачи методиката на

изследването включва няколко основни групи от методи: методи за анализ, синтез, индукция и дедукция, абстракция; статистически методи за дескриптивен и инферентен анализ; методи за концептуална аналитика за представяне на използваните променливи и техните взаимоотношения, както и разнообразни количествени методи. Резултатите от изследването са представени чрез методи на таблично групиране и графичен анализ на данни, което прави много добро впечатление.

Чрез тази методика е потвърдена основната изследователска теза.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е отлично онагледен, структуриран във въведение, три глави, заключения и използвана литература с общ обем от 216 стандартни страници. Постигната е добра балансираност по отношение обемите на отделните глави. Възприет е класически подход на структуриране с разграничими и логически обвързани теоретична, методико-аналитична и проектна части, които в своята съвкупност представляват едно самостоятелно завършено научно изследване. Всяка глава завършва с адекватно обобщени изводи. Дисертацията е онагледена чрез 19 таблици, 19 фигури и 13 панели с графики, и 25 уравнения. Използвани са 194 литературни източника на латиница.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

В глава първа подробно са проучени теоретичните основи на инвестициите и инвестиционната оценка като е подчертано значението на терминологичната яснота в концептуализацията им. Представени са различни концепции за инвестиции, тяхната класификация. Акцентирано е върху ползите и предизвикателствата пред инвестициите в дълготрайни материални активи в земеделието. Представена е оценка на инвестициите с нейните елементи, концепции за система и подходи в оценката на

инвестиционните ефекти.

Прави добро впечатление изразената авторова позиция, относно необходимостта от системен подход при оценка влиянието на инвестициите в дълготрайни материални активи върху динамиката на сравнителната ефективност на разходите на европейски земеделски стопанства.

В глава втора докторантката представя методология за анализ на подходите за оценка на инвестиционните ефекти. Посочен е източника на данните за изследване – Системата за земеделска счетоводна информация. Разглежда се сравнителната ефективност на разходите, годишно разпределени разходи за инвестиции в дълготрайни материални активи. В логична последователност са представени модели на асоциацията между сравнителната ефективност на разходите и годишно разпределени разходи за инвестиции в тези активи. Акцентира се върху показателите за оценка на представянето на логистичните регресионни модели. С цел сравнимост и по-добро когнитивно разбиране на тези показатели са използвани унифицирани и синхронизирани нотации на моделите, таблично представени от авторката.

Прави много добро впечатление боровенето с понятийния апарат, очевидно базиран на широк теоретичен фундамент.

Третата глава е посветена на резултати от анализа на подходите и тяхната импликация за интегрирането на системните отношения в оценъчните практики и регулацията на инвестициите. Изследван е потенциалът на системното мислене в подходите за оценка на инвестициите, трендовете му в съвременните изследвания. Представени са теоретичните предпоставки в областта на аграрните системни отношения, обясняващи резултатите от емперичните данни. Обосновани са предизвикателствата пред оценката и регулацията на инвестициите в селското стопанство при комплексни системни несигурности.

Тук докторантката последователно изпълнява методиката от втора глава, като постига основната цел на дисертацията. Поставените изследователски задачи са реализирани, защитена е изследователската теза.

На база направените анализи в дисертационния труд, в неговото заключение се представени редица изводи, които са основа за формулиране на препоръки за бъдещи изследвания свързани с инвестиционното влияние, инвестиците и тяхната регулация в аграрния сектор и неговото устойчиво развитие.

Считам, че дисертационния труд е оригинално и задълбочено научно изследване, лично дело на автора. Докторантката е спазила правилата на научната етика, като е цитирала коректно използваните литературни източници. Правилно са извършени изчислителните процедури и статистическата обработка на емпиричните данни. Дисертационният труд е отлично илюстриран и онагледен.

Представената ми за рецензиране дисертация доказва, че авторката е придобила задълбочени теоретични знания по изследваната проблематика и има способност да провежда самостоятелни научни изследвания.

6. Приноси на дисертационния труд.

В резултат от работата върху дисертационния труд са изведени научно-теоретични и практико-приложни приноси. Оценявам високо посочените от докторантката научни и научно-приложни приноси.

Приемам справката за приносите. Тя отразява реалистично резултатите, постигнати в дисертационния труд и подчертава значимостта и неговите достойнства.

7. Критични бележки и въпроси.

Прави впечатление, че използвана литература в дисертацията е изцяло на латиница с много ограничен брой български автори. Считаю, че извършеното изследване би спечелило, ако отразява проучванията на Никола Вълчев, Людмил Петков, Стефан Петранов, Теодорина Турлакова и др. в областта на инвестициите. Направената забележка не намалява достоинства на дисертацията.

Имам следния въпрос: Какви са тенденциите за последните години при инвестициите в аграрния сектор и по-специално в дълготрайни материални активи?

Препоръчвам на докторантката в бъдещата ѝ научна дейност да публикува изследванията си в специализирани, реферирани и индексирани научни списания.

8. Публикувани статии и цитирания.

Представени са 2 публикации, свързани с дисертационния труд на английски език, самостоятелни, като едната е под печат.

Представеният автореферат, в обем от 32 страници, отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд, постигнатите основни научни и приложни резултати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд на докторантката **Йорданка Йорданова Мицева** е завършено самостоятелно научно изследване, посветено на актуален икономически проблем. Поставените цел и задачи на изследването са успешно изпълнени. Считаю, че представената дисертация отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да

гласува положително и да присъди на **Йорданка Йорданова Мицева**, редовен докторант към катедра „ИКОНОМИКА” при Аграрен университет, гр. Пловдив образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност *Икономика и управление (селско стопанство)*.

Подписите в този документ са заличени

Дата: 10.02.2025 г.

Р във връзка с чл.4, т.1 от Регламент (ЕС) 2016/679

гр. Стара Загора

(Общ Регламент относно защитата на данни).
